

LLIÇONS PER RECORDAR

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 2 d'agost de 2011)

M'ha agradat una declaració recent del candidat socialista a la presidència del govern en les eleccions del 20-N: "Vam tenir vuit anys per punxar la bombolla (immobiliària) i no ho vam fer". És veritat, i no va ser per falta de diagnòstic al respecte. L'assumpte ja era obertament discutit al Congrés dels Diputats el 2003, quan només el govern del PP tancava els ulls a la bombolla en gestació sota el seu mandat (http://www.congreso.es/public_oficiales/L7/CONG/DS/CO/CO_785.PDF). I per a aquells que tranquil·litzen el seu esperit amb la salmòdia que els economistes no la van veure venir queda prescrita la lectura de *De la quimera immobiliària al colapso financiero*, llibre publicat el 2008 per José García Montalvo, de la UPF, amb exemples d'articles i opinions publicats per economistes sobre l'assumpte des de mitjan dècada passada. O els treballs de 2003 del servei d'estudis del Banc d'Espanya, o de Gonzalo Bernardos -de la UB-, o ...

Però anem al que és realment important ara de la declaració de Rubalcaba, doncs encara que el greuge no té remei, permet extreure alguna lliçó per al futur: Si el diagnòstic ja existia, per què no es va fer res per punxar la bombolla? Cert, no era gens fàcil. Dit això, la meua interpretació -no merament especulativa - és que no es va voler afrontar la impopularitat que hauria suposat refredar el mercat immobiliari, el que hagués afectat negativament a la dinàmica de preus de l'habitatge, actiu en propietat ja de més del 80% de famílies espanyoles. Cost polític a curt termini, cert Però inacció demolidora a mitjà termini. És el que té el populisme: pot alegrar la vida per un temps, però sempre acaba molt malament. Sobretot per als més dèbils, principals damnificats de l'explosió de la bombolla, i de la crisi econòmica. Una lliçó per recordar.

No sé quin serà el paper del candidat socialista després del 20-N, ni si en tindrà algun. Amb tot, el centre esquerra espanyol necessitarà recuperar el temps reformista que va tenir antany, i que es va traduir en unes polítiques de resposta a les crisis de principis dels 1980s i els 1990s molt més connectades amb la realitat, i menys dominades per la superficialitat i la temptació populista. Que quedi constància que s'ha avançat en l'últim any; però ja massa tard, a remolc de la pressió externa, i potser a contracor. Només així s'entenen coses tan simptomàtiques com la pervivència de l'obsessió per l'AVE en temps de retallades en serveis essencials com ensenyament i sanitat, on ja es fan -Catalunya-, i on es faran -la resta de l'Espanya no foral -.

Mentrestant, l'única reflexió global escoltada al candidat del PP ha estat que "no farà retallades socials", en una imitació de la declaració potser més desafortunada de l'actual president de govern. En les crisis econòmiques les retallades socials són inevitables. El que es pot administrar, si no es deixa escapar el marge de maniobra, és com distribuir els costos. Una altra lliçó per recordar ... en els propers mesos.